

Resumé

Problematika euthanasie je velice kontroverzním a stále častěji diskutovaným tématem téměř po celém světě. Etymologický význam slova euthanasie pochází z řeckého slova „*euthanatos*“ a v překladu znamená „dobrá smrt“. Jde o spojení slov „*eu*“ (dobrý, příjemný) a „*thanatos*“ (smrt). Později však došlo k interpretačnímu posunu a termínem euthanasie se nejčastěji rozumí jednak ona *dobrá smrt* (milosrdná, dobrá, krásná, lehká smrt) a jednak se tento termín užívá v souvislosti s *usmrcením z útrpnosti* či soucitu. Ve své práci pojednávám o tématu dobré smrti především z hlediska platného trestního práva na našem území. Nicméně problematika euthanasie je velmi široká a netýká se pouze trestního práva či práva obecně, ale zasahuje do celé škály společenských oborů. Z tohoto důvodu se ve své práci okrajově věnuji i vztahu euthanasie a zdravotnictví, náboženství, zneužití pojmu euthanasie a v neposlední řadě také její právní úpravě v zahraničí.

Stručný úvod rigorózní práce vysvětluje především mou motivaci k výběru daného tématu a dále nastiňuje, čemu se budu v práci podrobněji věnovat.

V úvodní kapitole se zabývám nejprve vývojem pojmu euthanasie a následně i jejími formami. V návaznosti na definice významných odborníků se snažím zejména jednoznačně vymezit jednotlivé formy euthanasie pro potřebu této práce. Věnuji se i otázkám souvisejícím s euthanasií, a to zvláště paliativní péči, hospicům a pohledu na milosrdnou smrt z hlediska lékařů a náboženství.

Následující kapitola přibližuje úpravu problematiky usmrcení z útrpnosti v zahraničí. Zabývám se především právní úpravou v zemích, které euthanasií resp. některé její formy legalizovali či ji tolerují. Vzhledem k okolnosti, že nemalý význam při výkladu zákonů zaujímá i judikatura příslušných soudů, je na konci této kapitoly podán přehled významných kauz vztahujících se k euthanasií jako takové či k právu na život obecně.

Zneužití pojmu euthanasie je název další kapitoly, ve které se zabývám jednak příklady individuálního zneužití tohoto pojmu a kontroverzní praxí Dr. Kevorkiana a jednak zneužitím tohoto pojmu nacisty v rámci tzv. Akce T4, kdy ve jménu euthanasie byli vražděni nevinné oběti.

S ohledem na skutečnost, že český právní řád neobsahuje žádnou speciální úpravu týkající se euthanasie, bylo z mého pohledu nezbytné zabývat se nejprve úpravou práva na život v mezinárodním a ústavním právu. Dále pak se věnuji i právu občanskému a medicínskému, což je obsahem páté kapitoly práce.

Šestá kapitola je kapitolou stěžejní, neboť se týká trestněprávního pojetí euthanasie v České republice, a to jak v historickém kontextu, tak s důrazem na platný Trestní zákoník.

V průběhu přípravy mé rigorózní práce schválil Parlament České republiky Zákon o zdravotních službách, který (ač nenabyl dosud účinnost) upravuje i institut tzv. *living will*, a proto jsem pokládal za nezbytné se o něm zmínit v poslední kapitole práce.

V závěru mé práce se snažím nastínit možnou právní úpravu euthanasie v České republice *de lege ferenda*, přičemž se přikláním k zakotvení další privilegované skutkové podstaty k trestnému činu vraždy, tj. úpravě trestného činu usmrcení na žádost.

S ohledem na neustálý pokrok v moderní medicíně se domnívám, že problematika euthanasie bude stále častěji diskutována a bude naléhavější a pravděpodobně si vyžádá nějakou zákonnou úpravu. Taková zákonná úprava pak bude muset jednoznačně a striktně upravit přesná pravidla pro možnost využití té které formy euthanasie, aby nedocházelo k případům jejího zneužití.